

НОВИ ЕКОЛОГИЧНИ МЕРКИ НА ОБЩАТА АГРАРНА ПОЛИТИКА

*проф. д-р Алекси Алексиев
Аграрен университет - Пловдив*

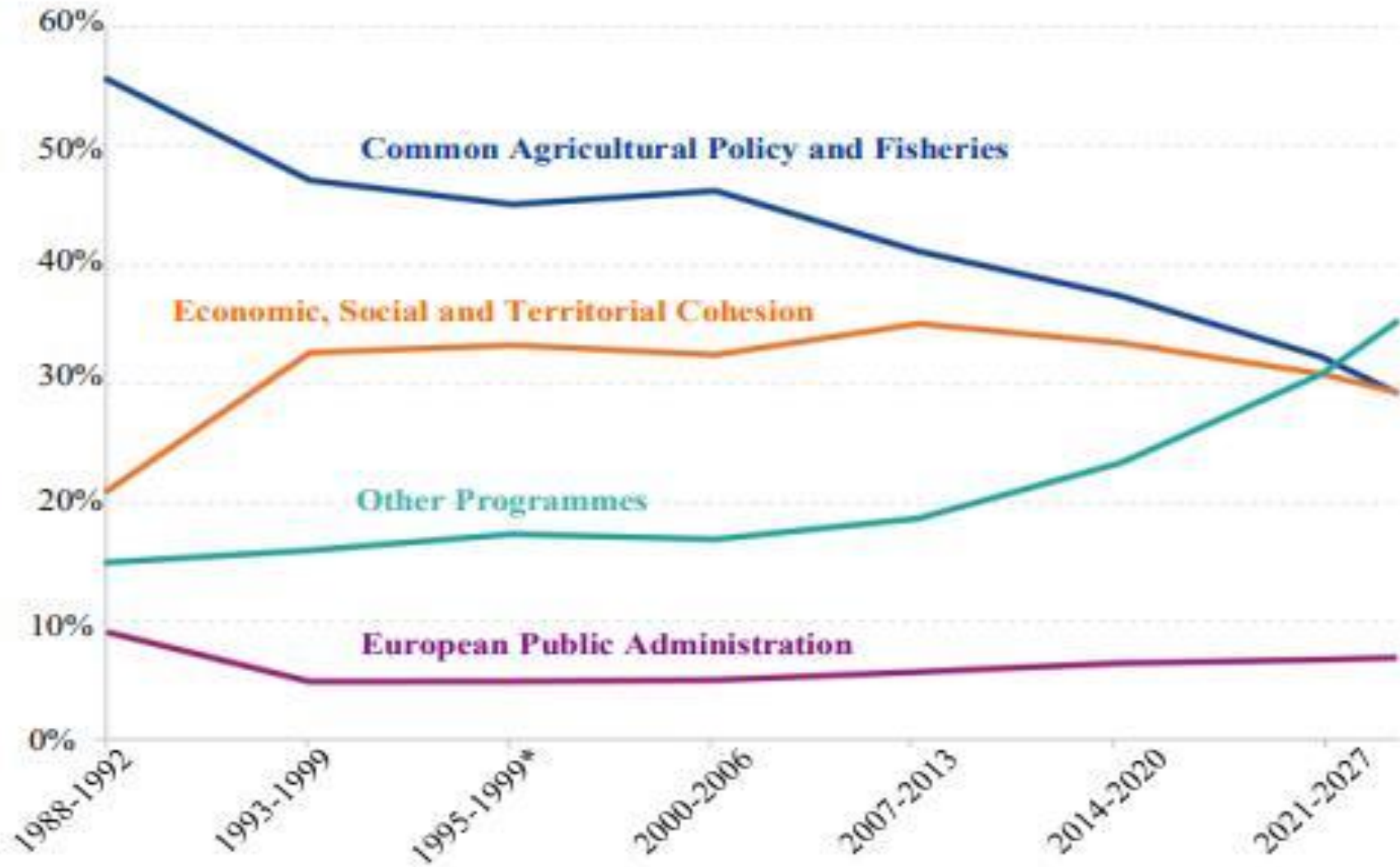

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Аграрния бюджет в общия на ЕС;
2. Развитие на ОСП през новия период;
3. Структурни промени в бюджета на ЕС;
4. Цели на ОСП за периода 2021-2027 г.;
5. Модернизиране на аграрния сектор;
6. Новата зелена архитектура;
7. Стратегия „от фермата до трапезата“;

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

In billion euro, current prices

БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ 2021-2027 г.

I. SINGLE MARKET, INNOVATION AND DIGITAL €187.4

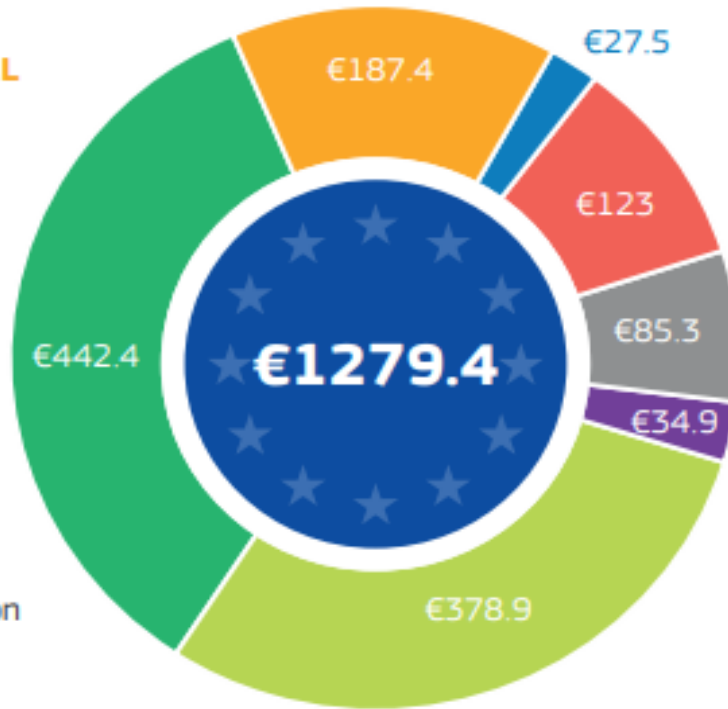
- 1 Research and Innovation
- 2 European Strategic Investments
- 3 Single Market
- 4 Space

II. COHESION AND VALUES €442.4

- 5 Regional Development and Cohesion
- 6 Economic and Monetary Union
- 7 Investing in People, Social Cohesion and Values

III. NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT €378.9

- 8 Agriculture and Maritime Policy
- 9 Environment and Climate Action

V. SECURITY AND DEFENCE €27.5

- 12 Security
- 13 Defence
- 14 Crisis Response

VI. NEIGHBOURHOOD AND THE WORLD €123

- 15 External Action
- 16 Pre-Accession Assistance

IV. MIGRATION AND BORDER MANAGEMENT €34.9

- 10 Migration
- 11 Border Management

VII. EUROPEAN PUBLIC ADMINISTRATION €85.3

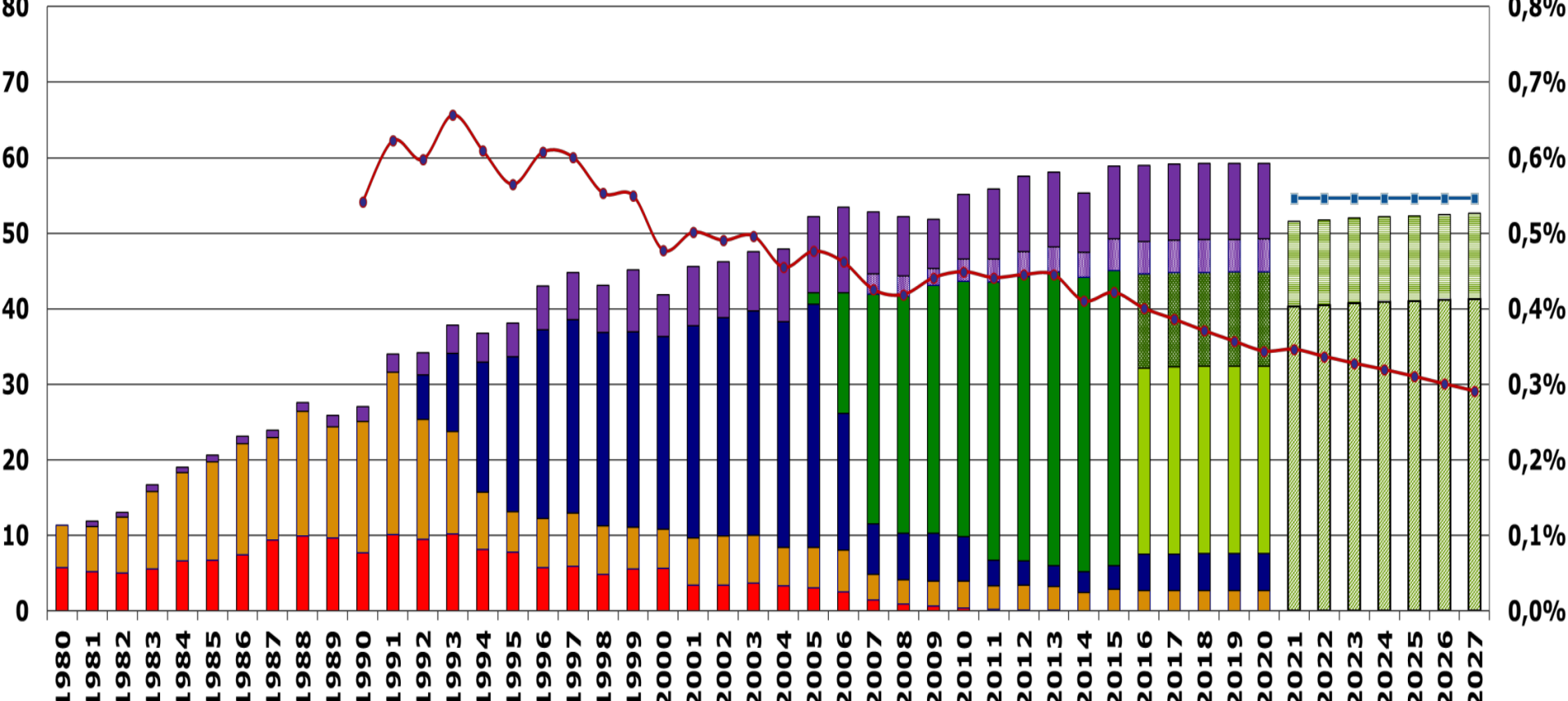
- 17 European Public Administration

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АГРАРНИЯ БЮДЖЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

in billion EUR

as share of GDP

- Export subsidies
- Other market measures
- Coupled support
- Decoupled support
- of which direct payments
- of which green payments
- Rural development - environment/climate
- Rural development - other measures
- Pillar I post-2020 proposal
- Pillar II post-2020 proposal
- Current CAP excl UK
- CAP as share of EU GDP

ПРОМЕНИ НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА 2021-2027 г.

- 1. Ребалансирание на отговорностите – по-голяма степен на преразпределение на отговорностите между ЕС и държавите членки;**
- 2. По-целенасочена подкрепа и ориентираност към постигнатите резултати и качеството на изпълнението;**
- 3. Постепенно сближаване на директните плащания;**
- 4. Фокусиране върху околната среда и климата;**
- 5. Опростяване и модернизация на политиката;**

ЦЕЛИ НА ОБЩАТА АГРАРНА ПОЛИТИКА 2021-2027 г.

**БЪДЕЩЕТО НА
ХРАНИТЕ И
СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО**

ЗНАНИЯ И ИНОВАЦИИ

ЦЕЛ 1: ПОДПОМАГАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ДОХОДИ С ЦЕЛ ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРОДОВОЛСТВЕНАТА СИГУРНОСТ

- Сближаване на доходите на земеделските стопани със средното равнище на доходи в другите сектори в икономиката;
- Повишаване ефективността на подкрепата на земеделските стопанства;
- Увеличаване икономическия потенциал на малките и средни стопанства;
- Увеличаване на икономическия потенциал на земеделските стопанства, в секторите зеленчуци, трайни насаждения и тревопасни животни;
- Укрепване на жизнеспособността и подпомагане на доходите на земеделските стопанства в районите с природни и други ограничения;
- Адаптиране на системата за трансфер на знания към нуждите на земеделските стопанствата, включително свързани с възможностите за внедряване на иновации и цифрови технологии, с оглед повишаване на тяхната доходност;
- Надграждане и диверсифициране на системата за управление на риска в земеделието;
- Оптимизиране на възможностите за напояване за намаляване на негативните последици от проявлението на природо-климатичните рискове и увеличаване на добивите.

ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА ЧРЕЗ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИНОВАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ И ЦИФРОВИЗАЦИЯ

- Повишаване на конкурентоспособността на стопанствата в секторите производство на зеленчуци, плодове, мляко и месо от преживни животни;
2. Подобряване на производителността и добивите на малки и средни стопанства в секторите на селското стопанство, осигуряващи продукти с по-висока добавена стойност;
 3. Ускоряване на модернизацията и технологично обновяване на малките и средни стопанства, включително чрез технологии, постигащи по-високи екологични стандарти и водещи до сравнителни пазарни предимства.
 4. Повишаване на ефективността, подобряване на пазарната ориентация и реализацията на повисока добавена стойност в малките стопанства;
 5. Повишаване на износа на селскостопански продукти с висока добавена стойност;
 6. Модернизация и внедряване на иновации и цифровизация в устойчиви стопанства, насърчаване на връзките между производителите и науката и създаване на условия за обмен на знания и иновации;
 7. Гарантиране на по-добри условия за устойчиво развитие на сектор пчеларство и повишаване на доходите, чрез модернизация на стопанствата, използване на цифровизацията, както и поширокото прилагане на подвижното пчеларство.
 8. Повишаване на конкурентоспособността на производителите и преработвателите в лозаровинарския сектор, модернизация на стопанствата и предприятията за производство на вино. Стимулиране на експортната ориентация и подобряване на структурата в сектора

ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОЗИЦИЯТА НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНИ ВЪВ ВЕРИГАТА НА СТОЙНОСТТА

- ❖ **Повишаване нивото на организираност на земеделските производители;**
- ❖ **Подобряване пазарния достъп на малките земеделски стопанства;**
- ❖ **Допълване и подобряване на регулиращията за директните продажби;**
- ❖ **Разширяване и развитие на мерките и механизмите за борба с нелоялните търговски практики;**
- ❖ **Осигуряване на необходимото количество и качество местни суровини за по-пълно използване на капацитета на предприятията от ХВП;**
- ❖ **Повишаване добавената стойност и ефективността на предприятията от ХВП.**

ЦЕЛ 4: СМЕКЧАВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО КЪМ НЕГО

- ✓ **Намаляване на емисиите на парникови газове от селското стопанство;**
- ✓ **Увеличаване на органичния въглерод в почвата;**
- ✓ **Увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници от селското стопанство;**
- ✓ **Селекция на култури и разработване на култури приспособени към климата;**
- ✓ **Намаляване на емисиите на амоняк във въздуха (N₂O);**
- ✓ **Увеличаване на производството на биомаса с животински произход;**
- ✓ **Противодействие на болестите по животните и борба с патогенните заболявания;**
- ✓ **Устойчиво управление на горските запаси за адресиране на климатичните промени;**
- ✓ **Увеличаване на залесените площи в страната и опазване на биоразнообразието;**

ЦЕЛ 5: НАСЪРЧАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ КАТО ВОДА, ПОЧВА И ВЪЗДУХ

- Поддържане на подходящ баланс на земеделските площи според вида на земеползване и поддържане на разнообразие на културите;
- Подобряване качеството на почвите чрез продължаване на усилията за ограничаване на процесите на водна и ветрова ерозия;
- Поддържане на добър баланс на запасеност на почвите с органично вещество;
- Продължаване на поддържането на нисък азотен и фосфорен отпечатък в почвите;
- Продължаване на прилагане на оптимизирана и устойчива употреба на ПРЗ, минерални и органични торове с цел опазване на водите;
- Намаляване на емисиите на амоняк от селското стопанство;
- Намаляване на натиска върху водните ресурси чрез подобряване на водния баланс и дела на напояване, както и възстановяване на хидромелиоративната инфраструктура.

ЦЕЛ 6: ЗАЩИТА НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ И ОПАЗВАНЕ НА МЕСТООБИТАНИЯТА И ЛАНДШАФТА

- Опазване и подобряване на природозащитното състояние на естествените местообитания и на дивата флора и фауна от Европейски интерес.
- Опазване и подобряване на природозащитното състояние на видове птици, свързани с обработваеми земи и тревни площи в земеделски земи.
- Съхранение на ландшафта и подобряване на благоприятния статус на пасищата.
- Извършване на земеделска дейност в райони с природни и други специфични ограничения;
- Насърчаване на практиките за биологично земеделие;
- Насърчаване на практики за справяне с генетична ерозия и внасяне на неместни видове - Инвазивни и Чужди Видове (ИЧВ).
- Запазване и подобряване на генетичното разнообразие в животновъдството и растениевъдството в селското стопанство;
- Подобряване на опрашителяния потенциал на екосистемите и наличието на подходящи растения;
- Опазване и подобряване на биоразнообразието в горите
- Обучения, свързани с качеството на изпълнение с оглед околната среда и климата и биоразнообразието

ЦЕЛ 7: ПРИВЛИЧАНЕ НА МЛАДИ ФЕРМЕРИ И УЛЕСНЯВАНЕ НА РАЗВИТИЕТО НА БИЗНЕСА В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ✓ Ускоряване на модернизацията на земеделските стопанства на младите стопани;
- ✓ Увеличаване подкрепата за младите стопани и на фермерския доход и улесняване стартирането на стопанство;
- ✓ Повишаване на професионално-квалификационното равнище на мениджърите и останалите заети в отрасъла;
- ✓ Намаляване диспропорциите в земеделската заетост на младите стопани между различните райони и аграрни сектори;
- ✓ Улесняване развитието на стопанска дейност в селските райони и създаване и подпомагане на стартирането на стопански и неземеделски дейности;
- ✓ Стимулиране на иновативни или технологично интензивни производства и развиване на дейности в секторите на индустрията и на информационните услуги, които да допринасят за повишаване на добавената стойност

ЦЕЛ 8: НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА, РАСТЕЖА И СОЦИАЛНОТО ПРИОБЩАВАНЕ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

- ❖ Диверсификация на икономическата дейност с нови производства в областта на био и кръговата икономика, които да бъдат насочени към сектори извън туризма, хотелиерството, ресторантьорството;
- ❖ Подобряване на здравните и социалните услуги и разширяване на здравните и социални мобилни услуги;
- ❖ Подобряване на публична инфраструктурата и технокомуникационните системи в селските райони;
- ❖ Подобряване на обектите за развитие на традициите и на културно-историческите обекти - изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти;
- ❖ Изграждане и обновяване на образователната инфраструктура (общински детски градини, общински училища, професионални гимназии по земеделие);
- ❖ Разширяване прилагането на подхода ЛИДЕР/ВОМР, поради изградения административен и управленски капацитет и възможността за финансиране на проекти, които отговарят на местните потребности и създават или запазват заетост за местното население.

ЦЕЛ 9: НАРАСНАЛИ ОБЩЕСТВЕНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ХРАНИТЕ, ЗДРАВЕТО И ЗА ХУМАННО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ

- ✓ Насърчаване и подпомагане на биологичното земеделие, както и на научните изследвания в тази посока;
- ✓ Подобряване на контрола (лабораторна дейност), пазарна организация, реализация и маркетинг в биологичното производство;
- ✓ Насърчаване потреблението на биологични продукти, чрез повишаване доверието на потребителите и включването им като задължителен елемент от веригата на предлагане на храни в частни и обществени заведения, в детски градини, училища, социални и здравни заведения;
- ✓ Подобряване качеството на храните, насърчаване консумацията на здравословна храна, повишаване информираността на потребителите относно етикирането на храните и засилване на контрола при внос на суровини и храни;
- ✓ Подкрепа на производителите, участващи в схемите за качество съгласно Европейската регулация относно схемите за качество на селскостопански продукти и храни;
- ✓ Подобряване отглеждането на животните;
- ✓ Намаляване употребата на антимикробни средства в селското стопанство;
- ✓ Практики за подобряване използването на торове и препарати в земеделието.

МОДЕРНИЗИРАНЕ НА АГРАРНИЯ СЕКТОР

- Осигуряване на ефективни методи за събиране, систематизиране и анализ на цялостна и представителна информация и данни за състоянието и развитието на Системата за споделяне на знания и иновации и цифровизация в селското стопанство /ССЗИСС, AKIS/;
- Укрепване на взаимовръзките между участниците, подобряване функционирането на ССЗИСС и насърчаване разпространението на знания и иновации в селското стопанство;
- Повишаване на професионалната квалификация на предприемачите и заетите лица в селскостопанския отрасъл чрез адаптиране на формите за трансфер на знания към специфичните секторни особености;
- Насърчаване на различни форми на коопериране между различните участници в системата на ССЗИСС за подобряване ефективността от внедряването, разпространението и приложението на иновативни решения базирани на дигитални технологии и споделяне на знания, специфични за различните секторни производства;
- Цифровизация и дигитализация на аграрното управление и продоволствената обезпеченост. Подкрепа за внедряването на цифрови технологии за управление на стопанствата и оптимизация на производствените и административните процеси

НОВАТА ЗЕЛЕНА АРХИТЕКТУРА НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА

СТРАТЕГИЯ „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“ – ОСНОВНА ЧАСТ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ЗЕЛЕН ПАКТ

1. УСТОЙЧИВО ПРОИЗВОДСТВО НА ХРАНИ

- ❖ Устойчив и информиран избор на храна
- ❖ Устойчиви инициативи на организации на производители
- ❖ Действие относно измамите с храна
- ❖ Биологичното земеделие

2. ОТ ЖИВОТНОВЪДНАТА ФЕРМА ДО ТРАПЕЗАТА

- Намаляване употребата на антимикробни средства
- Хуманното отношение към животните

3. ОТ РАСТЕНИЕВЪДНАТА ФЕРМА ДО ТРАПЕЗАТА

- ✓ Роля на горския сектор за изпълнение на целите на зелената сделка
- ✓ Въглерода в земеделието за определяне на намаляването на емисиите
- ✓ Екологосъобразно земеделие и растително здраве
- ✓ Семената, като допринасящи за биоразнообразието в земеделието

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“ - 1

- ❖ Намаляване с 50 % на употребата на химически пестициди и свързаните с тях рискове
- ❖ Намаляване с 50 % на употребата на по-опасни пестициди в срок до 2030 г.
- ❖ Намаляване на загубите на хранителни вещества - поне с 50%
- ❖ Намаляване на използването на торове - най-малко с 20%
- ❖ Намаляване на общите продажби на антимикробни средства за селскостопански животни в ЕС - с 50%
- ❖ Подобряване на хуманното отношение към животните
- ❖ Насърчаване на биологичното земеделие - постигане на целта за най-малко 25% от земеделските земи на ЕС да се използват за биологично земеделие

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА „ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА“ - 2

- ❖ Намаляване на въздействието върху околната среда от животновъдството
- ❖ Гарантиране на продоволствената сигурност и борбата с измамите с храни
- ❖ Намаляване на загубите на храни и хранителните отпадъци с 50%
- ❖ Предоставяне на повече информация на потребителите (нови изисквания и хармонизиране на етикетирането на храните в ЕС)
- ❖ Промяна на поведението на потребителите и по-голям интерес към произхода на храната и здравословната диета
- ❖ Устойчивото потребление на храни и улесняване на преминаването към здравословни и устойчиви диети
- ❖ Насърчаване на аквакултурата като източник на протеини с най-ниско въздействие върху околната среда

Тази презентация е направена с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програма за трансгранично сътрудничество Интеррег-ИПП България-Турция 2014-2020, CCI No 2014TC16I5CB005. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено КРИБ Хасково и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган и Националния орган на Програмата.

Благодаря

за вашето

внимание!